

Ilmarisen osavuosisiraportti

1.1.–30.9.2020

ILMARINEN

Sijoitustuotot nousivat plussalle, toiminnan kustannustehokkuus parani edelleen

Tammi–syyskuun kehitys lyhyesti:

- Ilmarisen sijoitussalkun tuotto oli 1,1 (8,2) prosenttia eli 0,6 (3,7) miljardia euroa. Kolmannen vuosineljänneksen sijoitussalkun tuotto oli 3,2 prosenttia sijoitusmarkkinoilla jatkuneen positiivisen kehityksen myötä. Sijoitusten markkina-arvo oli syyskuun lopussa 50,3 miljardia euroa (50,5 miljardia euroa 31.12.2019).
- Tammi-syyskuun kokonaistulos oli -107 miljoonaa euroa (1 324 miljoonaa euroa 1.1.–30.9.2019). Kolmannen vuosineljänneksen tulos oli 992 miljoonaa euroa.
- Vakuutusmaksutulo laski 4,0 (4,3) miljardiin euroon lomautusten kasvun ja työnantajien TyEL-maksun väliaikaisen 2,6 prosentin alennuksen seurauksena. Nettoasiakashankinta oli maksutulolla mitattuna 149 (174) miljoonaa euroa. Eläkkeitä maksettiin 4,6 (4,5) miljardia euroa yhteensä 457 937 eläkkeensaajalle.
- Hoitokulut laskivat 16 miljoonaa euroa ja hoitokustannustulos oli 38 (42) miljoonaa euroa. Hoitokulusuhde parani 69 (71) prosenttiin kustannustehokkuuden vahvan kehityksen ansiosta.
- Sijoitusten pitkän aikavälin keskimääräinen nimellistuotto oli 5,7 prosenttia. Tämä vastaa 4,2 prosentin reaali vuosituottoa.
- Vakavaraisuuspääoma oli 10 605 (10 792) miljoonaa euroa ja vakavaraisuusaste oli 126,1 (126,6) prosenttia.
- Näkymät: Kasvavan työttömyyden ja työnantajien TyEL-maksun väliaikaisen alennuksen seurauksena maksutulo laskee merkittävästi viime vuodesta. Maksutulon aleneminen sekä vuodelle 2020 toteutettu hoitokustannustariffin alennus heikentää Ilmarisen hoitokustannustuottoja ja tätä kautta hoitokustannustulosta sekä hoitokulusuhdetta viime vuodesta. Kustannustehokkuuden paranemisen myötä hoitokustannustuloksen odotetaan olevan toisella vuosipuoliskolla samaa tasoa tai parempi kuin ensimmäisellä vuosipuoliskolla.

Avainluvut	1-9/2020	1-9/2019	2019
Vakuutusmaksutulo, milj. e	3 983	4 347	5 758
Maksetut eläkkeet, milj. e	4 625	4 519	6 078
Hoitokustannustuotoilla katettavat liikekulut, milj. e	85	101	130
Hoitokustannustulos, milj. e	38	42	55
Hoitokulusuhde, %	69	71	70
Sijoitustuotto, %	1,1	8,2	11,8
Kokonaistulos käyvin arvoin, milj. e	-107	1 324	2 040
Sijoitusomaisuuden arvo, milj. e	50 307	49 105	50 528
Vakavaraisuuspääoma, milj. e	10 605	10 105	10 792
Vakavaraisuusaste, %	126,1	125,4	126,6

Osavuosisraportissa tuloksen vertailulukuna on käytetty vuoden 2019 vastaavien jaksojen lukua. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten erien vertailulukuna on käytetty lukua vuoden 2019 lopun tilanteesta, ellei toisin mainita.

TOIMITUSJOHTAJA JOUKO PÖLÖSEN KATSAUS

”Ilmarisen sijoitussalkun tuotto nousi tammi-syyskuussa 1,1 prosenttiin eli 0,6 miljardia euroa plussalle ja vakavaraisuus vahvistui 126,1 prosenttiin sijoitusmarkkinoiden toipuessa koronapandemian aiheuttamasta alkuvuoden rajusta kurssilaskusta. Kolmannen vuosineljänneksen tuotto oli 3,2 prosenttia eli noin 1,6 miljardia euroa. Kesän aikana koronaviruksen leviämistä onnistuttiin rajoittamaan ja talouksia päästiin avaamaan. Keskuspankkien ja valtioiden massiiviset tukitoimenpiteet ovat jatkuneet tukien laajasti talouksia ja sijoitusmarkkinoita. Talousennusteita on päästy pahimmista skenaarioista korjaamaan hieman ylöspäin, mutta maailmantalouden odotetaan IMF:n uusimmissa ennusteissa taantuvan -4,4 prosenttia. Syksyn aikana koronaviruksen uudelleenleviäminen on kiihtynyt aiheuttaen rajoitustoimenpiteiden käyttöönottoa ja kasvavaa epävarmuutta talousnäkyymiin.

Osakesijoitusten tammi-syyskuun tuotto oli 1,4 prosenttia ja kiinteistösijoitusten 1,1 prosenttia. Parhaiten tuottivat muut sijoitukset 14,9 prosenttia. Korkosijoitusten tuotto oli -2,1 prosenttia. Sijoitusten pitkän aikavälin keskimääräinen nimellistuotto oli 5,7 prosenttia, mikä vastaa 4,2 prosentin reaali vuosituottoa. Vastuullinen sijoittaminen ja ilmastotyömme sai kansainvälistä tunnustusta, kun Ilmarinen nimettiin PRI Leaders’ Groupiin osoituksena esimerkillisestä ilmastotoimiin liittyvästä raportoinnista.

Vakuutusmaksutulo tammi-syyskuussa aleni työllisyyden laskun ja työnantajan työeläke-

maksuihin tehdyn tilapäisen 2,6 prosentin alennuksen myötä 4,0 miljardiin euroon, mikä oli 363 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuosi sitten. Työntekijämäärä Ilmarisen asiakasyrityksissä oli syyskuussa lähes 5 prosenttia pienempi kuin vuosi sitten. Lasku on ollut erityisen voimakasta majoitus- ja ravitsemusalalla sekä henkilöstövuokrauksessa. Tiedot käyvät ilmi Ilmarisen kuukausittain julkaisemasta suhdanneindeksistä.

Ilmarisen nettoasiakashankinta oli tammi-syyskuussa 149 miljoonaa euroa. Asiakaspysyvyys on erittäin hyvällä tasolla 96,3 prosentissa ja uusia asiakkaita siirtyi Ilmariseen maksutulolla mitattuna 102 miljoonaa euroa. Asiakaskokemus on kehittynyt positiivisesti poikkeusoloista huolimatta.

Eläkkeitä maksoimme 4,6 miljardia euroa noin 460 000 eläkeläiselle. Eläkekäsittelyajat ovat edelleen nopeutuneet ja yhä suurempi osa eläkehakemuksista tulee sähköisesti verkkopalvelun kautta. Lokakuun alussa osallistuimme valtakunnallisen vanhusten viikon viettoon ja palkitsimme yhdessä Vanhustyön keskusliiton kanssa Vuoden vanhusteon. Tunnuksen sai tällä kertaa Etelä-Pohjanmaan Muistiyhdistys ry hankkeestaan, jossa kehitettiin alueen palveluja muisti- ja ikäystävällisemmiksi kouluttamalla paikallisia yrittäjiä muistisairaiden ja ikääntyneiden tarpeiden pohjalta.

Kustannustehokkuutemme on parantunut suunnitellusti ja operatiiviseen toimintaan käytetyt hoitokulut alenivat 16 miljoonaa euroa vertailukauteen nähden. Hoitokustannustuloa pienentää viime vuoteen verrattuna maksutulon aleneminen palkkasummien laskun vuoksi sekä tariffiin tehty 6,9 prosentin lasku. Hoitokustannustulos tammi-syyskuulta oli 38 miljoonaa euroa ja hoitokulusuhde 69 prosenttia.

Ilmarisen operatiivinen toiminta on sujunut hyvin koronakriisistä huolimatta. Henkilöstö on tehnyt laajasti etätöitä, ja olemme tukenet henkilöstöä poikkeusoloissa monin eri tavoin. Henkilöstön työvire säilyi erinomaisella

tasolla, henkilöstökokemus parani ja henkilöstön suositteluaste eNPS nousi ennätystasolle +51:een (asteikolla -100 - +100).

Haastavasta toimintaympäristöstä huolimatta olemme onnistuneet kehittämään Ilmarisen toimintaa kaikilla strategisilla mittareillamme mitattuna. Ilmarinen nousi alkuvuonna vakavaraisimmaksi eläkeyhtiöksi ja hoitokustannustuloksemme on alan paras. Kasvu jatkui, ja asiakaskokemus sekä henkilöstökokemus kehittivät positiiviseen suuntaan. Lämmin kiitos asiakkaillemme luottamuksesta ja henkilöstölle erinomaisesta työstä poikkeuksellisissa olosuhteissa.

Vastuullinen eläketurvan hoitaminen tarkoittaa meille sitä, että haluamme jatkuvasti parantaa toimintaamme ja tehokkuuttamme.

Tämä on koko eläkejärjestelmän ja myös yhteiskunnan etu. Koronakriisin aiheuttama työllisyysasteen heikkeneminen, epävarmat talousnäkymät ja nollakorkoympäristö tuovat paineita eläkkeiden rahoitukseen – tulevaisuudessa entistä enemmän, kun väestö vanhenee. Nyt tarvitaan vastuullista toimintaa ja tiivistä yhteistyötä koko yhteiskunnan tasolla, jotta saamme pandemian hallintaan ilman laajamittaisia sulkutoimia, jotka pahentaisivat talouden kriisiä ja työttömyyttä. Myös pidemmällä aikavälillä tarvitsemme toimenpiteitä työllisyyden ja kilpailukykyämme vahvistamiseksi. Vain siten voimme turvata hyvinvoinnin ja eläkkeiden rahoituksen myös tuleville sukupolville.”

Toimintaympäristö ja sijoitusmarkkinat

Kesän aikana koronavirustartuntojen määrä väheni olennaisesti kevään huippulukemista, ja talouksien avaamista jatkettiin Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Kiinassa viruksen vaikutukset talouteen olivat jo vähäisiä. Talouksien toipumiseen liittyvä optimismi virisi, ja talousennusteita alettiin laaja-alaisesti päivittää aiempaa suotuisemmiksi. Syksyn aikana koronaviruksen leviäminen on kiihtynyt uudelleen, mikä on osittain heikentänyt talousnäkymiä ja kasvattanut epävarmuutta. IMF nosti talouskasvuennustettaan vuodelle 2020 -4,4 prosenttiin, mutta laski samalla vuoden 2021 ennustetta hieman +5,2 prosenttiin.

Euroopan keskuspankki EKP ja Yhdysvaltain keskuspankki Fed jatkoivat keväällä omaksuttua poikkeuksellisen elvyttävän rahapolitiikan toimia. Myös finanssipolitiikan toimet ovat aktivoineet taloutta erityisesti Yhdysvalloissa, jossa kansalaisille suunnatun suoran taloudellisen avun seurauksena kotitalouksien tulot ja säästämisaste ovat hetkellisesti jopa nousseet.

Myös Suomen talous- ja työllisyysnäkymät paranivat kesän ja syksyn aikana, mutta vuoden 2020 talouskasvu tulee silti jäämään selvästi negatiiviseksi. Ilmarisen suhdannein-

deksin mukaan työntekijämäärä laski tammi-syyskuussa noin 5 prosenttia vuoden takaiseen verrattuna. Rajoitustoimista kärsivät etenkin majoitus- ja ravitsemusalan yritykset.

Markkinoiden likviditeetti on pysynyt hyvänä, ja pääomamarkkinat ovat toimineet normaalisti koronaviruksesta huolimatta. Talouden aktiviteettia ja pääomamarkkinoita tukeva rahapolitiikka on pitänyt korot alhaisina. Euroalueella keskeinen ohjaukorko on edelleen nollassa ja Euroopan keskuspankin talletuskorko on asetettu -0,5 prosenttiin. Yhdysvalloissa keskuspankin asettama diskonttokorko on 0,25 prosenttia. Pitkät korot olivat Yhdysvalloissa selvästi ja Euroalueella hieman alkuvuotta alhaisemmat. Luottoriskimarginaalit ovat edelleen selvästi vuoden alkua leveämmällä.

Keskuspankki- ja finanssipolitiikan elvyttävien vaikutusten lisäksi markkinoiden huomio on keskittynyt koronaviruksen etenemiseen ja sen hoitomuotojen kehittymiseen. Kesän aikana koronaviruksen leviäminen pysähtyi, ja odotukset koronavirukseen tehoavan rokotteen pikaisesta kehittämisestä voimistuivat. Syyskuussa kliinisen testauksen loppuvaiheen rokoteaihoita oli maailmassa kymmenkunta. Historialliseen aineistoon perustuva tilastollinen todennäköisyys toimivan rokot-

teen aikaansaamiseksi on hyvinkin korkea, mutta toisaalta nimenomaan koronaviruksiin tehoavia rokotteita ei aiemmin ole tuotettu.

Pääomamarkkinoilla perusvire on ollut kesällä suotuisa etenkin Yhdysvalloissa. Osakekurssit (S&P500-indeksi) nousivat kuluvan vuoden kolmannella neljänneksellä yli kahdeksan prosenttia, ja etenkin suurten teknologiayritysten osakekurssit vahvistuivat tuntuvasti. Teknologiaosakkeita korostuneesti kuvaava Nasdaq-indeksi nousi 11 prosenttia. Euroopassa osakekurssien nousu oli selvästi Yhdysvaltoja vaatimattomampaa, esimerkiksi laaja eurooppalainen osakeindeksi nousi kolmannen vuosineljänneksen aikana vain vähän. Keskeisiä syitä suhteellisesti vaatimattomaan kehitykseen ovat mm. eurooppalaisten pörssi-yhtiöiden pankkikeskeinen toimialajakauma suhteessa Yhdysvaltoihin ja eurooppalaisten yritysten suhteellisesti tarkastellen heikko tuloskehitys. Suomen osakemarkkinoiden nousu on ollut vahvaa, OMX Helsinki -portfoliaindeksi nousi kolmannella vuosineljänneksellä lähes kahdeksan prosenttia.

Koronakriisin vaikutuksia eläkejärjestelmän säädöksiin

Koronakriisi vaikuttaa eläkejärjestelmän rahoitukseen niin maksutulon kuin sijoitustuottojen kautta. Kriisi heikentää työllisyyttä ja palkkasumman kehitystä, mikä alentaa eläkelaitosten maksutuloa. Kriisin myötä työeläkejärjestelmään ja työeläkemaksuihin tehtiin alkuvuo-

den aikana useita muutoksia.

Määräaikaisen vakuutusehtomuutoksen myötä 20.3.–30.6.2020 välisenä aikana erääntyville työeläkemaksuille oli mahdollista saada kolme kuukautta normaalia pidempi maksuaika. Lisäksi työnantajien TyEL-maksussa on tilapäinen 2,6 prosenttiyksikön alennus 1.5.–31.12.2020 välisenä aikana. Tämän kustannusvaikutus on koko eläkejärjestelmälle noin 1,05 miljardia euroa ja se rahoitetaan työeläkejärjestelmän tasausvastuusta. Maksunalennus kompensoidaan korottamalla työnantajan maksuja vuosina 2022–2025.

Työeläkeyhtiöt pidättäytyvät asiakasyrityksille maksettavista asiakashyvityksistä työnantajan maksun alennuksen ajalta. Vuodelta 2020 kertyvä asiakashyvitys on näin ollen vain kolmasosa normaalivuonna kertyvästä asiakashyvityksestä. Nämä hyvitykset maksetaan vuonna 2021.

Vakuutusehtoja muutettiin 1.4.2020 alkaen myös TyEL-takaisinlainojen osalta. Ehtoihin lisättiin mahdollisuus rajoittaa takaisinlainausta maksuvalmiuden turvaamiseksi. Vaikeassa taloustilanteessa heikkenevä maksutulo ja kasvava takaisinlainakysyntä luovat paineita eläkeyhtiöiden maksuvalmiuteen.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö on valmistellut eläkeyhtiöiden vakavaraisuussäännöksiin tilapäisiä helpotuksia, jotta työeläkeyhtiöt eivät joutuisi realisoimaan sijoitusomaisuuttaan epäedullisessa markkinatilanteessa. Esitysluonnos annetaan eduskunnalle, jos rahoitus-

Uudet eläkepää tökset tammi–syyskuu 2020

	1–9/2020	1–9/2019	Muutos-%
Vanhuuseläkkeet	10 117	10 213	-1 %
Osittain varhennetut vanhuuseläkkeet	2 574	2 533	2 %
Työkyvyttömyyseläkkeet	7 428	8 135	-9 %
Työuraeläkkeet	25	23	9 %
Perhe-eläkkeet	3 663	3 843	-5 %
Kuntoutuksen päätökset	3 440	3 519	-2 %
Uudet eläkepää tökset yhteensä	27 247	28 266	-4 %

markkinoiden kehitys sitä edellyttää. Vaka-
varaisuusongelmiin mahdollisesti joutuvalta
eläkelaitokselta edellytettävän taloudellisen
aseman tervehdyttämissuunnitelman laatimi-
seen annettiin lisäaikaa nykyisestä 1 vuodes-
ta 3 vuoteen. Muutos tuli voimaan 27.3.2020.

Vakuutustoiminta

Talouden supistumisen seurauksena työllisyyssaste ja palkkasumma kääntyivät laskuun. Ilmarisessa vakuutettujen työntekijöiden tammi-syyskuun palkkasumma oli 16,2 (16,6) miljardia euroa, eli 2,0 prosenttia vertailukautta alempi. Tammi-syyskuun vakuutusmaksutulo oli 4,0 (4,3) miljardia euroa. Vakuutusten lukumäärä laski ja oli syyskuun lopussa yhteensä 147 866 (152 873) kappaletta. Maksutulolla mitattuna nettoasiakashankinta oli 149 (174) miljoonaa euroa. Asiakaspysyvyys oli vuositasolla 96,3 prosenttia.

Ilmarisella oli syyskuun lopussa eläkkeensaajia yhteensä 457 937 (459 551), joille maksettiin korvauksia vuoden alusta lukien yhteensä 4 625 (4 519) miljoonaa euroa. Uusia eläkepäättöksiä tehtiin tammi-syyskuussa yhteensä 27 247 (28 266) kappaletta. Työ-

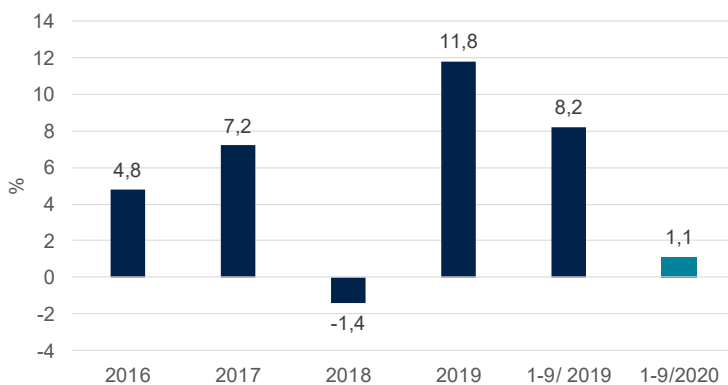
kyvyttömyyseläkepäättöksiä tehtiin 7 428 (8 135) kappaletta, jossa laskua vuoden takaisesta on 9 prosenttia. Uusia kuntoutuspäättöksiä tehtiin 3 440 (3 519). Yhteensä eläkepäättöksiä annettiin 51 685 (49 662) kappaletta.

Eläkekäsittelyajat lyhenivät huomattavasti niin työkyvyttömyys- kuin vanhuuseläkeratkaisujen osalta. Työkyvyttömyyseläkehakemusten käsittelyaika on katsauskaudella ollut keskimäärin 40 (73) päivää ja vanhuuseläkehakemusten käsittelyaika 11 (28) päivää.

Sijoitustuotot

Ilmarisen sijoitukset olivat syyskuun lopussa käyvin arvoin yhteensä 50 307 miljoonaa euroa (50 528). Sijoitusten tuotto käyville arvoille laskettuna oli 1,1 (8,2) prosenttia. Inflaatio oli katsauskaudella 0,1 prosenttia ja Ilmarisen sijoitusten reaalisiksi tuotoksi muodostui tammi-syyskuussa 1,0 prosenttia. Viiden viimeisimmän vuoden vuotuinen keskituotto käyville arvoille on ollut 5,2 prosenttia, mikä vastaa keskimäärin 4,4 prosentin vuotuis-
ta reaalityottoa. Laskettuna vuodesta 1997 Ilmarisen sijoitusten kokonaistuotto käyville

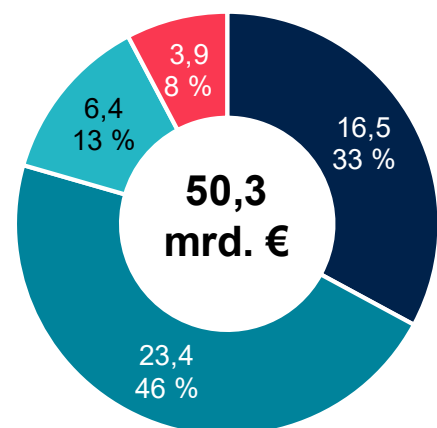
Sijoitustuotot 2016–Q3/2020

Sijoitusten keskimääräinen nimellistuotto 5 vuodelta 5,2 % ja reaalityotto 4,4 %.

Sijoitusten jakauma

30.9.2020, 50,3 mrd. euroa

- Korkosijoitukset
- Osakesijoitukset
- Kiinteistösijoitukset
- Muut sijoitukset

arvoille on ollut keskimäärin 5,7 prosenttia vuotta kohden. Tämä vastaa 4,2 prosentin vuotuista reaalityttöä.

Korkosijoitusten osuus sijoituskannasta oli 32,9 (33,7) prosenttia ja tuotto käyville arvoille -2,1 (4,2) prosenttia. Niiden markkina-arvo oli yhteensä 16 547 (17 015) miljoonaa euroa. Joukkovelkakirjalainojen osuus Ilmarisen sijoitusvarallisuudesta oli 26,0 (29,7) prosenttia ja tuotto -2,3 (4,5) prosenttia. Muiden rahoitusmarkkinavälineiden ja talletusten osuus sijoitusvarallisuudesta oli 3,8 (1,8) prosenttia ja tuotto -1,6 (3,0) prosenttia. Lainasaamiset muodostivat 3,1 (2,2) prosentin osuuden sijoitusvarallisuudesta ja niiden tuotto oli 0,0 (2,8) prosenttia. Joukkovelkakirjalainojen modifioitu duraatio oli 2,1 (2,0) vuotta.

Noteerattujen ja noteeraamattomien osakesijoitusten sekä pääomasijoitusten osuus sijoituksista oli 46,6 (47,0) prosenttia. Niiden arvo oli syyskuun lopussa 23 428 (23 736) miljoonaa euroa. Noteerattujen osakkeiden osuus riskijakaumassa oli 33,5 (36,6) prosenttia. Noteeratuista osakesijoituksista kotimaisten osakesijoitusten osuus oli 28,3

(28,0) prosenttia. Osakesijoitusten käyvin arvoin laskettu tuotto oli 1,4 (14,4) prosenttia. Noteerattujen osakesijoitusten tuotto oli 0,7 (15,3) prosenttia.

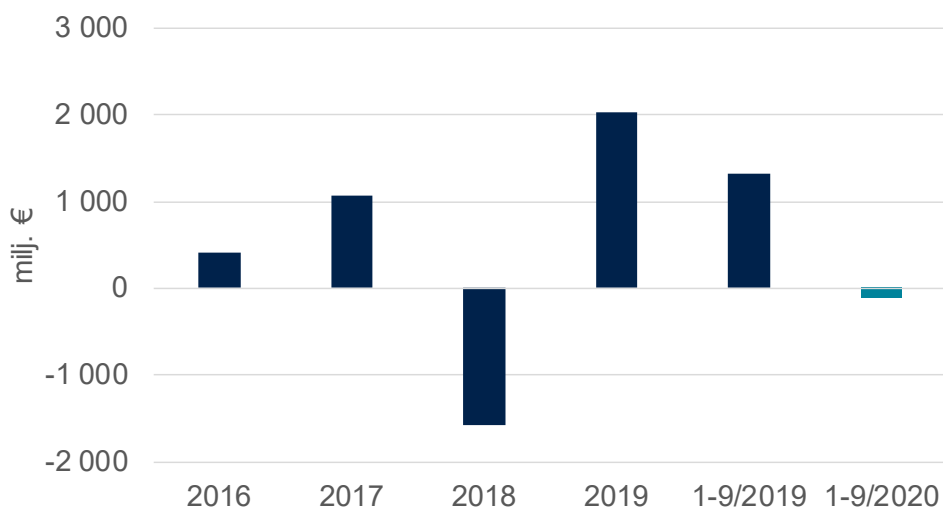
Kiinteistösijoitukset olivat syyskuun lopussa 6 440 (6 386) miljoonaa euroa. Kiinteistö- sijoitusten osuus kaikista sijoituksista oli 12,8 (12,6) prosenttia, josta epäsuoria sijoituksia oli 1,2 (1,2) prosenttiyksikköä. Kiinteistö- sijoitusten kokonaistuotto oli 1,1 (3,4) prosenttia. Suoraan omistettujen kiinteistöjen tuotto oli 1,5 (3,5) prosenttia.

Sijoituksia hedge-rahastoihin, hyödykesi- joituksia sekä muita sijoituksia oli syyskuun lopussa sijoitusvarallisuuden markkina- arvoista 7,7 (6,7) prosenttia. Näiden yhteenlaskettu tuotto oli 14,9 (-1,1) prosenttia ja arvo syys- kuun lopussa 3 892 (3 391) miljoonaa euroa.

Tulos ja vakavaraisuus

Ilmarisen kokonaistulos kolmannen neljännek- sen päättyessä käyvin arvoin oli -107 (1 324) miljoonaa euroa. Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin oli -132 (1 322) miljoonaa euroa, vakuutusliikkeen tulos -13 (-41) miljoonaa eu- roa ja hoitokustannustulos 38 (42) miljoonaa

Kokonaistulos 2016–Q3/2020, milj. €

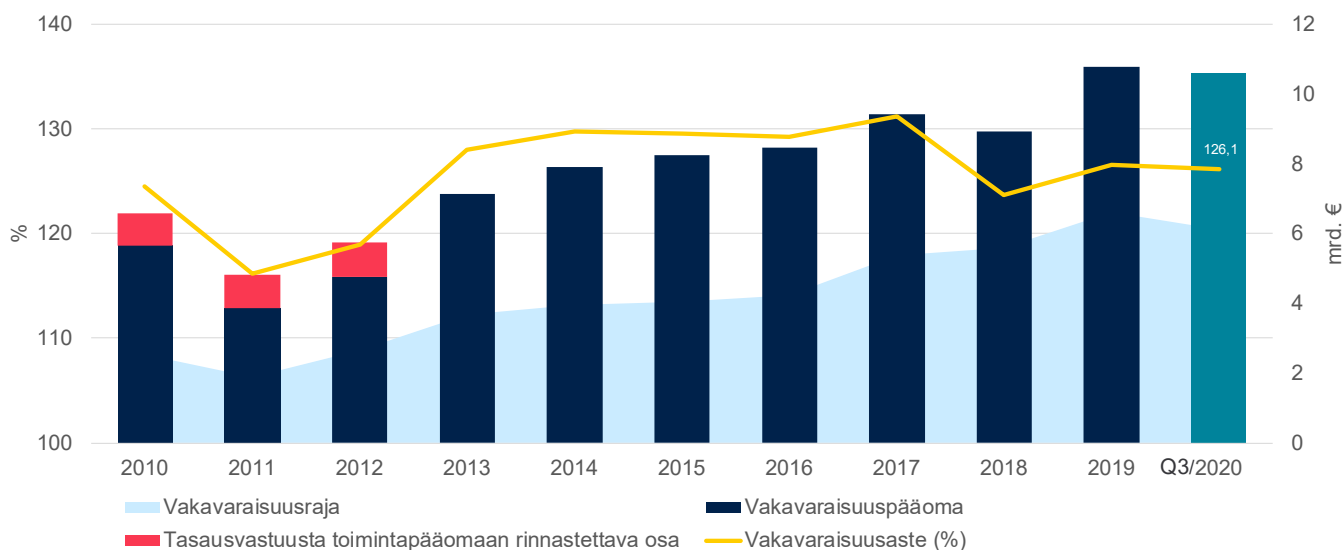
euroa. Kustannustehokkuutta mittaava hoitokulusuhde oli alkuvuonna 69 (71) prosenttia.

Vakavaraisuusaste oli syyskuun lopussa 126,1 (126,6) prosenttia ja vakavaraisuuspääoma 10 605 (10 792) miljoonaa euroa. Vakavaraisuuspääomaan sisältyvä oma pääoma oli 189 (183) miljoonaa euroa, käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen arvostusero 8 669 (9 084) miljoonaa euroa ja osittamaton lisävakuutus-

vastuu 1 791 (1 573) miljoonaa euroa.

Vakuutustekninen vastuovelka oli 42 131 (42 150) miljoonaa euroa. Vakavaraisuusvastuuelassa 40 579 (40 550) miljoonaa euroa ei huomioida osittamatonta lisävakuutusvastuuta eikä YEL:n mukaisesta perusvakuutuksesta avoimiksi saataviksi jääneitä työeläkevakuutusmaksuja.

Vakavaraisuus 2010–Q3/2020

Henkilöstö

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tammi-syyskuussa oli 617 (653). Henkilöstön virettä on seurattu tiiviisti Työvire-pulssikyselyllä. Kyselyiden mukaan työvire on säilynyt koronaepidemian aiheuttamista poikkeusoloista huolimatta erinomaisella tasolla (4,3 asteikolla 1–5). Henkilöstön suosittelevat eNPS parani ja oli +51 (asteikolla -100 – +100).

Ilmarisen operatiivinen toiminta on sujunut hyvin koronaviruksesta huolimatta ja sairauspoissaolot ovat olleet poikkeuksellisen alhaisella tasolla. Henkilöstö on suositusten mukaisesti ollut laajasti etätöissä. Ilmarisessa on etätöistä kokemusta jo pitkältä ajalta ja siihen on toimivat välineet ja käytännöt. Tuimme henkilöstöä poikkeusoloissa monin tavoin esimerkiksi tarjoamalla mahdollisuuden työpaikkalounaiden kotiinkuljetukseen, järjestämällä etälapsiparkin työn ja perheen yhteensovittamisen helpottamiseksi sekä hankkimalla käsidesiä ja kasvomaskeja henkilöstön käyttöön. Esimiehille tarjottiin tukea ja koulutusta etäjohtamisessa. Kokemukset etätöistä ovat olleet pääosin myönteisiä. Moni on kokenut työn joustavuuden ja tehokkuuden kasvaneen.

Ilmarisessa uudistetaan it-palvelutuotannon toimintamalleja. Tähän liittyen käynnistettiin lokakuussa yhteistoimintaneuvottelut, jotka koskevat it-operaatioita ja siihen liittyviä toimintoja. Tavoitteena on edelleen terävöittää ja yhtenäistää it-palvelutuotannon ja kehittämisen toimintatapoja ja ohjausmalleja. Alustavan arvion mukaan uudistuksista voisi aiheutua enintään noin 8–9 työsuhteen päättyminen, mikäli mahdollisesti ilman työtehtävää jääville ei onnistuttaisi löytämään vaihtoehtoisia tehtäviä.

Ilmarisen vakuutus- ja eläkepalveluista vastaavaksi johtajaksi ja johtoryhmän jäseneksi nimitettiin FM, SHV, eMBA Tiina Nurmi 1.10. alkaen. Nurmi siirtyi tehtävään vakuutusjohtajan paikalta. Sini Kivihuhta jatkaa varatoimitusjohtajana ja toimitusjohtajan sijaisena. Hän jää pois Ilmarisen palveluksesta aiemman ilmoituksensa mukaisesti helmikuussa 2021.

Tulevaisuuden näkymät ja keskeiset epävarmuustekijät

IMF:n lokakuussa julkistaman ennusteen

mukaan maailmantalouden odotetaan kuluvana vuonna supistuvan 4,4 prosenttia edellisvuodesta. Ennuste on 0,6 prosenttiyksikköä kesäkuun ennustetta positiivisempi. Toisaalta vuoden 2021 kasvuodotus on alentunut 0,2 prosenttiyksiköllä 5,2 prosenttiin. Talousnäkökymien osalta ratkaisevaa on se, kuinka hyvin koronaviruksen leviämistä kyetään hillitsemään ilman merkittäviä sulkutoimia. Ennusteisiin liittyvä epävarmuus on edelleen suurta.

Suomessa talouden odotetaan supistuvan 4,5 prosenttia kuluvana vuonna. Kasvavan työttömyyden ja työnantajien TyEL-maksun väliaikaisen alennuksen seurauksena maksumeno laskee merkittävästi viime vuodesta. Maksutulon aleneminen sekä vuodelle 2020 toteutettu hoitokustannustariffin alennus heikentää Ilmarisen hoitokustannustuottoja ja tätä kautta hoitokustannustulosta sekä hoitokulusuhdetta viime vuodesta. Kustannustehokkuuden paranemisen myötä hoitokustannustuloksen odotetaan olevan toisella vuosipuoliskolla samaa tasoa tai parempi kuin ensimmäisellä vuosipuoliskolla.

Epävarmuuden sijoitusmarkkinoilla odotetaan jatkuvan, kunnes koronaviruksen leviäminen on saatu hallintaan ja luottamus talouden elpymiseen palautettua. Sijoitusmarkkinoille epävarmuutta luovat lisäksi mm. Yhdysvalloissa presidentinvaalit ja epävarmuus Yhdysvaltojen elvyttävän finanssipolitiikan jatkosta sekä geo- ja kauppapoliittisten kriisien mahdollinen kärjistyminen. Keskuspankkien ja valtioiden elvytystoimenpiteiden odotetaan jatkuvan markkinoiden tukemiseksi.

Pitkällä aikavälillä keskeiset Ilmarisen toimintaan ja työeläkejärjestelmään vaikuttavat riskit liittyvät edelleen työllisyyden ja palkkasumman kehitykseen, kasvuun kääntyneeseen työkyvyttömyyteen, sijoitusmarkkinoiden tuottokehitykseen sekä väestörakenteen kehitykseen ja syntyvyyteen, joka on viime vuosina ollut poikkeuksellisen alhainen.

Lisätietoja

- Jouko Pölonen, toimitusjohtaja, p. 050 1282
- Mikko Mursula, varatoimitusjohtaja, sijoitukset, p. 050 380 3016
- Liina Aulin, viestintä- ja yhteiskuntasuhdejohtaja, p. 040 770 9400

Liitetaulukot

Tiivistelmä tunnusluvuista	1.1.–30.9.2020	1.1.–30.9.2019	1.1.–31.12.2019
Vakuutusmaksutulo, milj. e	3 983	4 347	5 758
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin, milj. e	575	3 739	5 375
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle, %	1,1	8,2	11,8
	30.9.2020	30.9.2019	31.12.2019
Vastuuvelka, milj. e	42 131	42 722	42 150
Vakavaraisuuspääoma, milj. e ¹⁾	10 605	10 105	10 792
suhteessa vakavaraisuusrajaan	1,7	1,5	1,6
Eläkevarat, milj. e ²⁾	51 184	49 871	51 342
% vastuuvellasta	126,1	125,4	126,6
TYEL-palkkasumma, milj. e ³⁾	21 397	22 031	21 923
YEL-työtulosumma, milj. e ³⁾	1 673	1 674	1 678

1) Laskettuna kunakin ajankohtana voimassa olleiden säädösten mukaisesti (vastaava periaate koskee myös muita vakavaraisuustunnuslukuja).

2) STM asetuksen (614/2008) 11 §:n 10 kohdan mukainen vastuuvellka + vakavaraisuuspääoma.

3) Arvio vakuutettujen koko vuoden palkka- ja työtulosummasta.

Vakavaraisuuspääoma ja sen rajat	30.9.2020	30.9.2019	31.12.2019
Vakavaraisuusraja, milj. e	6 130	6 655	6 615
Vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä, milj. e	18 391	19 964	19 844
Vakavaraisuuspääoma, milj. e	10 605	10 105	10 792
Vakavaraisuusaste % ¹⁾	126,1	125,4	126,6
Vakavaraisuusasema ²⁾	1,7	1,5	1,6

1) Eläkevarat suhteessa STM asetuksen (614/2008) 11 §:n 10 kohdan mukaiseen vastuuvellkaan.

2) Vakavaraisuuspääoma suhteessa vakavaraisuusrajaan.

Tulosanalyysi, milj. e	1.1.–30.9.2020	1.1.–30.9.2019	1.1.–31.12.2019
Tuloksen synty			
Vakuutusliikkeen tulos	-13,0	-40,8	-50,3
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin	-131,7	1 322,0	2 062,6
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	574,6	3 739,1	5 375,4
- Vastuuvellan tuottovaatimus	-706,3	-2 417,0	-3 312,8
Hoitokustannustulos	37,6	42,2	54,5
Muu tulos	0,0	0,4	-27,1
Kokonaistulos	-107,1	1 323,7	2 039,7

Sijoitusjakauma (käyvin arvoin)	Perusjakauma						Riskijakauma			
	30.9.2020	30.9.2019		31.12.2019		30.9.2020	30.9.2019	31.12.2019		
	milj. e	%	milj. e	%	milj. e	%	milj. e	%	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	16 547,2	32,9	16 508,5	33,6	17 014,6	33,7	14 857,5	29,5	26,0	25,6
Lainasaamiset ¹⁾	1 540,0	3,1	1 008,8	2,1	1 096,5	2,2	1 540,0	3,1	2,1	2,2
Joukkovelkakirjalainat	13 073,8	26,0	14 230,4	29,0	14 998,9	29,7	10 486,4	20,8	19,6	18,0
Muut rahoitusmarkkina- välineet ja talletukset ^{1) 2)}	1 933,3	3,8	1 269,4	2,6	919,1	1,8	2 831,1	5,6	4,3	5,4
Osakesijoitukset yhteensä	23 427,8	46,6	23 178,2	47,2	23 736,1	47,0	22 460,5	44,6	46,9	47,0
Noteeratut osakkeet ³⁾	17 809,1	35,4	18 115,7	36,9	18 485,3	36,6	16 841,8	33,5	36,6	36,6
Pääomasijoitukset ⁴⁾	4 651,1	9,2	4 191,0	8,5	4 305,6	8,5	4 651,1	9,2	8,5	8,5
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	967,6	1,9	871,5	1,8	945,2	1,9	967,6	1,9	1,8	1,9
Kiinteistösijoitukset yhteensä	6 440,2	12,8	6 173,9	12,6	6 385,7	12,6	6 457,8	12,8	12,6	12,7
Suorat kiinteistösijoitukset	5 845,7	11,6	5 621,3	11,4	5 777,5	11,4	5 846,6	11,6	11,4	11,4
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	594,5	1,2	552,7	1,1	608,2	1,2	611,1	1,2	1,2	1,2
Muut sijoitukset	3 892,1	7,7	3 244,6	6,6	3 391,3	6,7	4 422,5	8,8	11,1	9,7
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	2 769,4	5,5	2 420,9	4,9	2 481,9	4,9	2 769,4	5,5	4,9	4,9
Hyödykesijoitukset	42,3	0,1	30,7	0,1	20,4	0,0	58,0	0,1	0,2	0,1
Muut sijoitukset ⁷⁾	1 080,4	2,1	793,0	1,6	889,1	1,8	1 595,1	3,2	6,0	4,7
Sijoitukset yhteensä	50 307,3	100,0	49 105,3	100,0	50 527,8	100,0	48 198,3	95,8	96,6	95,0
Johdannaisten vaikutus							2 109,0	4,2	3,4	5,0
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	50 307,3	100,0	49 105,3	100,0	50 527,8	100,0	50 307,3	100,0	100,0	100,0

Joukkovelkakirjalainojen modifioitu duraatio oli 2,1 vuotta.

- 1) Sisältää kertyneet korot.
- 2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaa-
miset ja -velat.
- 3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa
muualle.
- 4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä
infratruktuurisijoitukset.

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitus-
yhtiöt.

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riip-
pumatta rahaston strategiasta.

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoitusla-
jeihin.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle	Sijoitusten nettotuotot markkina-arvo ⁸⁾	Sitoutunut pääoma ⁹⁾	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle
	30.9.2020	30.9.2020	30.9.2020	30.9.2019	31.12.2019
	milj. e	milj. e	%	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	-351,6	16 651,7	-2,1	4,2	4,7
Lainasaamiset ¹⁾	0,1	1 195,5	0,0	2,8	2,5
Joukkovelkakirjalainat	-330,1	14 098,0	-2,3	4,5	5,0
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	-21,6	1 358,2	-1,6	3,0	2,6
Osakesijoitukset yhteensä	339,6	23 468,0	1,4	14,4	20,8
Noteeratut osakkeet ³⁾	122,1	18 125,2	0,7	15,3	22,5
Pääomasijoitukset ⁴⁾	189,5	4 391,9	4,3	12,6	15,6
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	27,9	950,9	2,9	5,6	13,2
Kiinteistösijoitukset yhteensä	66,9	6 343,0	1,1	3,4	8,4
Suorat kiinteistösijoitukset	85,8	5 723,4	1,5	3,5	8,8
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	-18,9	619,6	-3,1	2,7	4,4
Muut sijoitukset	542,8	3 644,7	14,9	-1,1	-2,1
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	57,6	2 618,7	2,2	7,7	5,3
Hyödykesijoitukset	6,2	65,6	-	-	-
Muut sijoitukset ⁷⁾	478,9	960,4	49,9	-21,5	-19,6
Sijoitukset yhteensä	597,7	50 107,4	1,2	8,3	11,9
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-23,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	574,6	50 107,4	1,1	8,2	11,8

1) Sisältää kertyneet korot.

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat.

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle.

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infratruktuurisijoitukset.

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt.

6) Sisältää kaikentyyppiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta.

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin.

8) Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutoskauden aikana tapahtuneet kassavirrat (Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta).

9) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat.